

اعظم کاوش

سکون و سطرین

زیر نظر مرجع عالی قدر

مطالعہ علمی

حضرت آیۃ اللہ العظمیٰ مظاہری

سازمان مجلس شورای اسلامی

مجموعه آثار حضرت آیت‌الله العظمی مظهری

اعتکاف، سلوک منتظران
مجموعه آثار - ۱۳ / اخلاق - ۵
زیر نظر مرجع عالیقدر
حضرت آیه الله العظمی مظهری
«مذهب‌الله‌العالی»
ناشر: مؤسسه فرهنگی مطالعاتی
الزّهراء

نویت چاپ: اول / تیرماه ۱۳۸۷
چاپ: هشت بهشت
شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۲۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۸-۵۱۲-۸

© تمام حقوق برای «مؤسسه فرهنگی
مطالعاتی الزّهراء» محفوظ است.

سرشناسه: مظهری، حسین، ۱۳۱۲-
عنوان و نام پدیدآورنده: اعتکاف، سلوک
منتظران / مظهری -
مشخصات نشر: قم: مؤسسه فرهنگی مطالعاتی
الزّهراء (ع)، ۱۳۸۷ هـ.ش.
مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص. ۱۲۰۰۰ ریال
فروست: مجموعه آثار حضرت آیت الله العظمی
مظهری مذهب‌الله: ۱۳. اخلاق: ۵)
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۸-۵۱۲-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا.
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۲۵
موضوع: اعتکاف.
رده‌بندی کنگره: BP ۱۸۸/۲ / الف ۶ ۱۳۸۷
رده‌بندی دیوبی: ۲۹۷/۳۵۴
شماره کتابشناسی ملی: ۱۲۳۱۷۴۱

مراکز توزیع:

۱) مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزّهراء - دفتر اصفهان

تلفن و دورنگار: ۴۴۶۳۶۷۱ - ۰۳۱۱

آدرس اینترنتی: www.al-zahra.ir

۲) خدمات فرهنگی فدک - اصفهان، خیابان مسجد سید

تلفن: ۲۲۰۵۴۸۵ - ۰۳۱۱

فهرست مطالب

۱.....	سخن ناشر.....
۵.....	فصل یکم: تعاریف و کلیات
۷.....	اشاره
۱۱.....	تعریف اعتکاف
۱۲.....	اهمیت اعتکاف
۱۳.....	پیشینه اعتکاف
۱۵.....	اعتکاف در جامعه اسلامی
۲۱.....	فصل دوم: احکام اعتکاف
۲۹.....	فصل سوم: استفتائات اعتکاف
۳۱.....	اهمیت اعتکاف
۳۲.....	اعتکاف در دیگر ادیان
۳۳.....	زمان اعتکاف
۳۳.....	اعتکاف به نیابت
۳۴.....	شرایط اعتکاف
۳۴.....	۱. نیت
۳۵.....	۲. روزه
۳۸.....	۳. کمتر از سه روز نباشد
۴۰.....	۴. در مسجد باشد
۴۳.....	۵. از مسجد خارج نشود
۴۹.....	۶. اجازه شوهر یا پدر و مادر

۵۱	محرمات اعتکاف
۵۴	مبطلات اعتکاف
۵۵	اعتکاف مسافر
۵۶	نذر اعتکاف
۵۸	متفرقه
۶۱	ضمائم
۶۳	۱- دعا از منظر قرآن و سنت علیه السلام
۶۳	اهتمام به دعا
۶۵	ارزش دعا
۶۷	برکات دعا
۶۹	آداب دعا کردن
۸۱	بهترین اوقات دعا
۹۰	اجابت دعا
۹۳	شرایط اجابت
۹۵	موانع اجابت
۱۰۰	تفسیر اجابت دعا
۱۰۴	۲- اعمال «ایام البیض»
۱۱۷	مصادر تحقیق

سخن ناشر

قرآن کریم انسان را موجودی پویا معرفی می‌کند که همواره در حال طی مسیر به سوی لقای پروردگار خویش است.

﴿يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَتَمًا
فَمُلَاقِيهٖ﴾

ای انسان! تو با تلاش و رنج به سوی پروردگارت می‌روی و او را ملاقات خواهی کرد.

با توجه به این آیه، حرکت انسان، حرکتی پر رنج و مشقت است، ولی منتهای سیر او خود خداوند متعال خواهد بود. در این سیر نامتناهی ارتباط مداوم با خداوند تبارک و تعالی و دعا و تضرع به محضر ربوبی حضرتش، به منزله وسیله‌ای برای پیمودن مسیر است و بدون آن طی طریق، ممکن نخواهد بود. از این رو، پیامبران بزرگوار

الهی ﷺ و به ویژه حضرت ختمی مرتبت ﷺ و نیز ائمه اطهار ﷺ همواره به مقوله «دعا و ارتباط با خداوند» اهتمام خاصی داشته‌اند.

در روایات متعددی از معصومین ﷺ می‌خوانیم که انسان بایستی بخشی از فعالیت شبانه‌روزش را به مناجات با خداوند اختصاص دهد.^۱

بر اساس همین تأکید ویژه آموزه‌های دینی به راز و نیاز با پروردگار عالم و علی‌رغم اینکه حضور انسان‌ها در اجتماع و انجام فعالیت‌های اجتماعی توسط آنان از منظر دین، امری لازم و ضروری است، ایجاد فرصت‌هایی برای خلوت نمودن انسان‌ها با خداوند سبحان و نیایش به محضر حضرت رحمان و رحیم، مورد تأکید واقع شده است و یکی از این فرصت‌ها «اعتکاف» است.

اعتکاف، فرصت بسیار مناسبی است برای دعا و عبادت در محضر خدای تعالی؛ فرصت ارزشمندی است برای توبه و بازگشت به سوی رحمت خداوند متعال. و از آنجا که شرط استجابت دعا و پذیرش توبه، توسل به محضر مقربین درگاه الهی است، اعتکاف، فرصت کم‌نظیری است برای توسل به محضر حضرات معصومین ﷺ مخصوصاً قطب عالم امکان، محور عالم وجود و واسطه بین غیب و شهود، حضرت ولی عصر (ارواح‌فاده) و دعا برای فرج و ظهور آن حضرت که والاترین دعاها است. و بالاخره اعتکاف، فرصتی است که سالک می‌تواند در آن

۱. از جمله: النخال، ص ۵۲۵؛ نهج البلاغه، حکمت ۳۹۰.

با اعتصام به ریسمان الهی و توسل به واسطه فیض الهی، پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در سیر و سلوک خود داشته باشد. و از این رو، اعتکاف، سلوک منتظران است.

فرصت ارزشمند اعتکاف نیز مانند هر فرصت دیگری زودگذر است و آنان که توفیق انجام چنین عمل با فضیلتی را به دست می‌آورند، لازم است کمال بهره‌برداری از این مجال کوتاه را داشته باشند. خصوصاً به جهت اینکه اعتکاف یک عمل عبادی است، اطلاع دقیق معتکفین از احکام فقهی اعتکاف و عمل به آن احکام، امری لازم و ضروری است.

توجه به این نکته اساسی و گسترش استقبال جوانان از عمل بافضیلت اعتکاف، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهراء (ع) را بر آن داشت تا با تنظیم کتاب حاضر، گامی در جهت بهره‌برداری هرچه بیشتر معتکفین از این فرصت ارزشمند و معنوی بردارد.

این مجموعه در سه فصل و یک ضمیمه تنظیم شده است. فصل اول کتاب شامل کلیاتی در زمینه اعتکاف می‌باشد. در فصل دوم، احکام اعتکاف - که عیناً از چاپ دهم رساله «توضیح المسائل» مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی مظاهری «مدظله العالی» استخراج گردیده است - بیان گردیده است. فصل سوم نیز سؤالات شرعی و استفتائات مربوط به اعتکاف و پاسخ‌های معظّم‌له را در بر می‌گیرد. و در ضمیمه کتاب، بخشی از آیات قرآن کریم و روایات شریف

اهلبیت (علیهم السلام) با موضوع «دعا»، به همراه شرح اعمال «ایام البیض» ارائه گردیده است.

امید آنکه ارائه این کتاب، رضایت حضرت احدیت «جلّ و علا» را فراهم آورده و برای سلوک منتظران مفید و مؤثر واقع شود.

در پایان از کلیه عزیزانی که در تنظیم و آماده سازی این اثر ایفای نقش نموده اند، خصوصاً از جناب حجت الاسلام آقای رضا قاسمی به سبب تحقیق و تنظیم این اثر، تقدیر و تشکر می گردد.

«الله ولی الهدایة و التوفیق»

مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهراء (علیها السلام)